

Fulmana in njegovega pomožnega škofa Gorana. Ista usoda je tudi zadela prelata Pobožnega, člana stolnega kapitlja in profesorje katoliškega bogoslovja. Prostori, ki so v njih stanovali oba škofa, kanoniki in profesorji, so bili izropani in odnešeno je bilo vse, kar koli je imelo količkaj vredno-

sti. V južno-vzhodnem delu katoliške škofije so zaprli 11 katoliških duhovnikov, kojih imena pariški katoliški list podrobno navaja. Škof v Katovcih monsignor Adamski je interniran. Poročilo pariškega lista se nanaša samo na eno pokrajino nekdanje poljske države.

## Nekaj o elektrifikaciji severnega dela Prlekije

Na Silvestrov večer je bila zaključena prva etapa elektrifikacije severnega dela Prlekije in severne meje vzdolž reke Mure. Vodstvo gornjeradgonskih občinskih podjetij je priključilo falski tok na svoje električno omrežje. Dosedaj so bili vsi kraji od Ljutomera do Slatine Radencev neelektrificirani, dočim sta trg Gor. Radgona in zdravilišče Slatina Radenci dobivala električni tok preko meje iz sosednjega mesta Radkersburga.

Da je končno tako ugodno rešeno to važno narodno-gospodarsko vprašanje naših obmejnih krajev, gre v prvi vrsti za sluga vodstvu GOP, katera so elektrifikacijo omogočila s tem, da so izvedla popolno elektrifikacijo velike, danes ene najmodernejše urejene opekarne v Boreciah.

Za pogon obrata boreške opekarne je nameščenih 9 večjih in manjših elektromotorjev, katera poraba znaša v glavni seziji povprečno po 1300 Kw toka dnevno. Ta aktivna postavka je dala povod, da se je vodstvo Fale odločilo elektrificirati tudi ostale manjše, takorekoč pasivne postojanke našega okraja.

Tako se je že v prošlem letu ustanovila električna zadruga v Križevcih pri Ljutomeru, katera je svoj načrt o elektrifikaciji njenega območja tudi povsem izvedla. Šnuje se električna zadruga Stara Nova vas, Bučecovci, Hrastje, Mota in Kapela, dočim električna zadruga v Slatini Radencih posluje že več let.

Pri tem si dovoljujemo opozoriti posamezne interesente teh krajev, da iz praktičnega ekonomskega vidika nikakor ni priporočljivo ustanavljati za vsako vas separatno električno zadrugo, temveč da se vse zainteresirane vasi ene občine združijo v skupno električno zadrugo ter tako v veliki meri zmanjšajo režijo posameznih zadrug, kar bo prav gotovo tudi pozneje

ugodno vplivalo na prodajne cene električnega toka.

Zelo živahno dela tudi pripravljalni odbor električne zadruga pri Sv. Juriju ob Ščavnici ter je sedaj upanje, da se bo v kratkem času tudi ta kraj priključil na električno omrežje Fale.

Da so dela pri elektrifikaciji naših krajev ob meji tako hitro napredovala, smo dolžni izraziti tudi zahvalo vodstvu elektrarne v Fali, katera je tako pri sklepanju pogodb s posameznimi zadrugami in občinami kakor tudi pri gradnji električnega daljnovoda in transformatorskih postaj nudila svojo uvidevnost in naklonjenost.

Vodstvo GOP v Gor. Radgoni pripravlja sedaj načrt postopne elektrifikacije okoliških vasi v območju svoje občine. V ta namen in za elektrifikacijo Apačke kotline do Cmureka je zgradilo že sedaj velik in moderen električni transformator, katerega stroški z notranjo opremo znašajo mnogo preko četrt milijona dinarjev.

Zanimanje za elektrifikacijo okoliških vasi je sedaj radi pomanjkanja petroleja še večje, zato se blagodat elektrike čuti bolj ko kdaj koli prej. Prepričani smo, da bodo merodajni krogi tudi v bodoče upoštevali, da je potrebno našim obmejnim krajem nuditi vsaj to, kar drugim krajem, ki ne ležijo ob meji ter tako jačiti narodno in gospodarsko moč naše severne meje.

Pri lenivosti črevesa, kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa odstranjuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaprtje spodnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da redna poraba »Franz-Josefove« vode izborna urejuje funkcije črev.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15-885, 25. V. 33.

## Kratke tedenske novice

Finski kmečki in delavski narod brani napram boljševikom najbolj vzvišeno ljudsko dostojanstvo in mu je ljuba smrt ko suženjstvo.

Sovjeti so mobilizirali v Galiciji vse osebe od 17. do 45. leta, ker se je v zadnjem času zelo množil pobeg moških iz Poljske v Romunijo.

Število skandinavskih in norveških prostovoljcev smučarjev za pomoč Finski je že prekorčilo 20.000.

Bivši predsednik Poljske Mościcki je dobil na podlagi zdravniškega pregleda dovoljenje, da se preseli v spremstvu svoje soproge ter hčerke v Romunijo v Svico.

Ker ruski letalci niti na božični dan niso dali finskih mestom miru s zračnimi napadi, so sestrelili Finci ta dan 40 sovjetskih letal.

Po Moskvi in drugih večjih mestih sovjetske Rusije krožijo vesti, da je padlo dostaj na Finskem 25 do 30 tisoč Rusov, 30 do 40 tisoč pa je bilo ranjenih ali pa so jim zmrznili udje.

Italijanski kralj in cesar je odlikoval papeževnega tajnika monsignora Magliona z redom svete Anunciate prve stopnje.

Hitlerjev namestnik Hess je poudaril v svojem božičnem govoru, da je voditelj Hitler tisti človek, ki ga je posilala previdnost, »da popravi krivice«.

Angleški kralj Jurij VI. je rekel v svojem božičnem nagovoru po radiu, čeprav je ljubezen do miru tako globoko zraščena v srcih vseh narodov, je postala posebnost naše dobe v tem, da nastanejo močne države, katerih politika sloni na napadanju in na teptanju vsega, kar je drago človeštvu.

Poljska vlada, ki ima svoj sedež v Angersu na Francoskem, tolaži v svojem božičnem pozivu Poljske z besedami: »Čeprav je bil poljski narod trenutno premagan; je v trpljenju in žrtvah pokazal, da je velik narod, da bi bil vreden zmage, da je vreden zmagovitega miru, da je vreden, da živi v bodočnosti svoboden v svoji svobodni državi.«

Ko so slavili na angleški 2473 tonski ladji »Stanholme« mornarji na vožnji sveti večer, je bila ladja brez predhodnega opomina torpedirana od nemške podmornice in je bilo 14 mož posadke ubitih, 10 ranjenih, 11 pa se jih je rešilo.

Od 39 držav, ki so podpisale 13. decembra resolucijo o obsodbi sovjetskega napada na Finsko, se jih je odločilo 12 tudi za dejansko pomoč finski državi.

Ni vse za vsakega

Nekoč je prišel k nekemu zdravniku — tako je pravil neki slavni zdravnik — vprav orjaški kovač, ki pa je imel bolečine v želodcu. Zdravnik mu je prepovedal jesti težko prebavljive jedi. Kovač se je nekaj dni držal tega navodila, a ko mu le ni bilo nič bolje, je začel spet jesti pr-stari navadi, in sicer: svinjsko meso s cmoki in kislim zeljem ter nekaj šilcev žganja, ki poče ko sam vrug. Že čez nekaj dni je prišel zdravnik v kovačnico in je zagledal kovača, kako je zdrav in vesol nabijal po nakovalu. »Vidite, moje zdravilje-

Avgust šenoa:

## Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

28

Ta povest je že lani izhajala v »Slovenskem gospodarju« in se letos nadaljuje. Da bodo mogli tudi novi naročniki razumeti nadaljevanje posnemamo njen dosedanj potek.

Kdo jo je spisal? Hrvaški pisatelj Avgust šenoa. Živel je tisti čas, kakor pri nas Josip Jurčič — oba sta umrla leta 1881. — in so njegove povesti pri Hrvatih prav tako priljubljene kakor pri nas Jurčičeve.

Kdaj se godi? Pred kakimi osemdesetimi leti. Mestna gospoda, ki jim pravijo hrvaški kmetje »kaputaše«, so izkoriščala kmete in lovila njihove glasove. Predvsem so to bili advokati, ki jim pravijo hrvaški kmetje »šiškalci«.

Kje se godi? V vasi Jelenje ob Savi blizu Zagreba.

Katera so glavne osebe? — Berač Luka. To je kraj čuden človek. Berač je, pa ima denarja, da ga noben gruntar nima več. Skoraj ga ni v Jelenju, ki mu ne bi bil dolžen. Mestni gospodje politiki vedo, da je tako, zato so ga zdat za volitve pridobili, da jim pomore do večine. Luka pa ima tudi svoj načrt: zavreči hoče beraške cape, kupiti si hoče grunt, postati posestnik in se oženiti. Oko pa mu je obviselo prav na najlepšem in najboljšem dekletu v vasi, na Mari, hčerki Martina Lončarića. — Martin Lončarić, trden kmet, vrava kmečka korenina. — Mara, njegova edinka, vzorno kmečko dekle, oboju vdovca največje veselje. Mati ji je umrla že pri rojstvu. — Mato, Pavlekovič, Martinov sosed. —

Andro, Matov sin, ki se je vrnil od vojakov, kjer je spravil do stražmeštra najvišjega podoficirskega čina. Andro in Mara sta si v besedi in bi se naj vzela. — Janko, zapiti vaški župan. — Matica, občinski pisar, izgubljen človek, ki je vedno na prodaj. Zdat se je predal beraču Luku, češ da mu bo pomagal do Mare. — Galović, mestni bogataš, in Bradič, zakoniti advokat, pokvarjena mestna politika.

Kaj se je čezlej zgodilo? Beračevim spletkam se je posrečilo, da sta se sosedo Martin in Mato sprla in spravdala zaradi neke silve. Okoristil se je pri tem advokat Trnasti Mato seveda o kake sinovi ženitvi s sosedovo Maro niti slisati noče. Andro je šel zdoma. Nad Martina pa prihaja nesreča za nesrečo. Zlobna roka se je spravila nad njegovo živino, advokat ga je zaradi sosedove tožbe odri, v hudi stiski je za denar — vse to si navaja berač na svoj mlin: tudi Martina, ki mu doslej edini še ni bil nič dolžan, hoče spraviti v svojo malho, potem bi mu zaval dati hčer. — Tako je v Jelenju. Danes je nedelja. Jelenjčani pijejo na račun politikov, ki so prišli med nje agitirat za opozicijo. Martina ni zraven, ker Martin je dal besedo stari gospodi in hoče ostati mož-beseda. Mato pa je prišel, toda ko je advokat začel govoriti, ga je prijela taka jeza, da se ni mogel premagovati: nabrusil jih je oduhu v obraz, nahujskan in upljanjen možje pa so ga vrgli iz krčma.

(Nadaljevanje)

»Da, da, da! Mi preveč plačujemo,« so se drli zaneseni kmetje.

»Nova gospoda bo drugačen red uvedla, pravica mora biti, ne smejo gospodje paragrafov le zase

## Ali si že obnovil naročnino?

Svicaarska vlada je nakazala finskemu Rdečemu križu denarno pomoč 100.000 švicarskih frankov.

V aktivni vojaški službi so po sporočilu finskega maršala Mannerheima padle doslej na daljnem severu tri finske žene.

Doslej je padlo v vojni na zapadu 254 Angležev in 1413 Francozov.

Trojčki za srebrno poroko. Nek delavski zakonski par v Budimpešti je dobil na dan srebrne poroke trojčke, in sicer tri zdrave deklice.

1200 km dolg vodovod bodo zgradili Italijani v afriški Cirenajki za naselitev 100.000 Italijanov.

102 leti staro Pražanko Marijo Humpolakovo so pokopali te dni. Starka ni bila v življenju niti enkrat bolna.

V Franciji pričakujejo, da se bo dvignil za prihodnje leto državni proračun na bajno vsoto 300 milijard.

Trije sovjetski generali in štiri višji častniki so bili po poročilu francoskega radia ustreljeni na povelje ruske tajne policije radi neuspeha sovjetskih čet na Finkem.

## Dopisi

**Sv. Peter pri Mariboru.** Na štefanovo je sklicala krajevna organizacija JRZ občni zbor in javen shod. Dvorana pri župnišču je bila nabito polna samih odličnih mož in fantov. Zanimanje za shod je bilo z ozirom na sedanji položaj zelo veliko. Zborovanju je predsedoval predsednik krajevne organizacije g. župan Kirar. Podal je poročilo o delovanju organizacije, ki kaže, da se naši možje pri Sv. Petru res oklepajo z veseljem naše strankine organizacije in zanjo tudi žrtvujejo. Poročal je tudi o občinski politiki in gospodarstvu. Posebej je še omenil dejstvo, da se vršijo pripravave za zgradbo ceste od Sandeja do mostu pri Dupletu in za razširitev ceste od meljskega plaza do Kovačiča. Povedal je tudi vzroke, zakaj Sv. Peter še ni elektrificiran. Občina je vse storila, da pridemo čimprej do elektrike. Žalibog, da marsikje ne najdemo umevanja za naše potrebe. Nato je bil izvoljen nov ožji in širši odbor krajevne organizacije. Predsednik je g. župan Kirar, a podpredsednik spoštovani posestnik g. Elšnik. V odbor so stopili tudi mnogi novi kmetijski in delavski možje in fantje. — Nato je naš

bivši poslanec g. Franjo Žebot podal zelo zanimivo poročilo o notranjem in zunanjem položaju.

**Sv. Jurij ob Pesnici.** (Božičnica.) Kakor vsako leto, smo tudi letos imeli 23. decembra božičnico na naši obmejni šoli. Zastopnik Združenja trgovcev za mesto Maribor g. Skaza je imel lep nagovor na starše in otroke. Otroci so zapeli dve lepi božični pesmi, učenka je deklamirala mično deklamacijo. Na koncu se je zahvalila učenka za darila, nakar je sledilo obdarovanje otrok. Kako so zasijale otroku oči, ko je prejel darilo, a še bolj se je razveselil, ko je zavoj odprl! Bilo je perilo, obleka, močni čevlji in še sliščice! Obdarovanih je bilo 135 revnih viničarskih otrok. Da je bila obdaritev mogoča v takem obsegu, je pripomogla nekaj banska uprava, nekaj so dali domačini, a največ in najbolj se je izkazalo Združenje trgovcev za mesto Maribor. V imenu obdarovanih se šolsko upraviteljstvo vsem darovateljem najlepše zahvaljuje!

**Apacé.** Letos so bile prirejene božičnice — kakor po navadi — na vseh tukajšnjih šolah. Obdarovanih je pa bilo mnogo več otrok kot druga



Veliko vlogo igra na bojišču radio. Silka nam kaže, kako si na bojišču znajo pomagati

Angleški ministrski predsednik Chamberlain je odšel na francosko bojišče na obisk

To ni »vojna pošta«, to je le angleški vojni kuhar, ki nosi vse kuhinjske potrebščine s seboj

Nemški ujetniki na Francoskem si preganjajo čas s sajenjem drevesc

pisati, ampak tudi za siromake, ne smejo samo mestne miši jesti vaše slanine. Jaz vas lepo prosim, da ne volite mene, ker imam drugega dela, ampak če bi bil jaz vaš zastopnik, zarobantil bi jaz po hudičjevo in Sava ne bi več poplavljal vaše zemlje.

»Živio! Živio! Mi hočemo vas. Vi ste naš mož. Vi morate biti naš zastopnik. Mi hočemo!«

Po teh vzklikih je skočil Mikica na mizo in zavpil:

»Staro železo je rjavo! Dol z njim! Bog živi našega novega zastopnika, spoštovanega gospoda Galoviča!«

»Bog ga živi!« so vpili kmetje. Zagrabili so debeluha na ramena ter se drli: »Živio naš novi zastopnik! Živio!«

Godba je zaigrala, vino je teklo, debeli gospod Galovič pa se je klanjal na vse strani in opletal z rokami, da bi ga pijana tovarišija ne vrgla. Skozi šum in hrup je zagrmel Galovič:

»Hvala, bratje, hvala! Jaz, Boga mi, nisem hotel, ampak če me po vsej sili hočete za kandidata, rečem: Ljudski glas je božji glas. Boril se bom za vaše pravice, moje srce bije samo za to ubogo ljudstvo.«

»Živio! Živio!«

Nazadnje so kmetje spustili tolstega govornika s svojih ramen, Galovič pa je sedel, obrisal si je znoj s čela in na dušek izpil tri čaše ter zavpil:

»Zdaj bomo guljaža! Mamka, dajte! Oh! oh! Posvetili bomo mestni gospodi! Samo veselo, fantje!«

Kmet Grga pa se je priril do debelega kandidata, dotaknil se je njegovega ramena in se mu zarežal:

»Oh! Oh! Vi ste naš mož! Vi znate fino govoriti. Prosim vas, ali imate cigaro?«

»Imam, dragi, imam. Na, prižgi si jo!«

»Oh, oh! Dajte, da vas poljubim! Vi ste naš mož.«

Medtem ko je razigrani Grga Galoviča cmakal, ga na desno in levo poljubljal ter mu režeč se gladil tolsto lice, medtem ko se je Galovič mrmraje branil tega sladkanja, se je Bradiču posrečilo, da je zlezl na stol.

»Poslušajmo! Tiho!« je zatrobil Mikica.

»Poslušajmo!« so se zadržli vsi za njim, samo Mato si je grizel brke in se je s pestmi upiral v mizo. Tedaj je začel Bradič:

nje je pomagalo,« je rekel zdravnik. Kovač se je naamehnil, rekoč: »Moje, moje, gospod doktor: svinjsko meso s cmoki in kislim zeljem in nekaj šilcev žganja, ki peče ko sam vrag. Šele to me je pozdravilo.« Zdravnik je zmajal z glavo in prišedši domov, si je vestno zapisal v beležnico: »Svinjsko meso s cmoki in kislim zeljem, nato nekaj šilcev žganja, ki peče ko sam vrag — to pozdravi želodčne bolezni.« — Kmalu nato je prišel k njemu krojač in je bridko tožil o bolečinah v želodcu. »Za to bolezen imam pa preizkušeno zdravilo: svinjsko meso